

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 001-13243

4. august 2015

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg har i brev af 10. juli 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 18 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF).

Spørgsmål nr. 18 (alm. del)

Hvilke alternativer er der til anvendelse af glyfosat til erhvervs-mæssig brug? Der ønskes en sammenligning mellem glyfosat og alternativerne med hensyn til sundhed, miljø, grundvand, vandmiljø og iboende egenskaber som persistens, bioakkumulering m.v.

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har oplyst nedenstående, som jeg henholder mig til.

”Miljøstyrelsen har indhentet oplysninger fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet og kan på den baggrund oplyse følgende:

Muligheden for at benytte alternative pesticider til glyfosat afhænger helt af hvilken anvendelse, der er tale om, idet glyfosat anvendes i mange kulturer, til flere forskellige typer ukrudt, på mange forskellige tidspunkter af året og forskellige tidspunkter i forhold til afgrødernes udvikling. Der er fx tale om brug af glyfosat til nedvisning og ukrudtsbekæmpelse før høst af korn, raps, mv., bekæmpelse af ukrudt i stubben efter høst, bekæmpelse af ukrudt efter såning men før fremspiring af afgrøden, ukrudtsbekæmpelse ved pløjefri dyrkning, ukrudtsbekæmpelse i spiselige havebrugskulturer, planteskoler, skove, på fortove, parkeringspladser, terrasser, til nedvisning af græsplæner mv.

Af nedenstående tabel er givet nogle eksempler på anvendelser, alternativer og der er angivet, hvilke anvendelser der ikke findes alternativer til i dag. Listen er ikke udtømmende.

Anvendelse	Alternativ middel	Kommentar
Bekæmpelse af flerårigt ukrudt i korn, raps mv. frem til 10 dage før høst Tidsler	Ingen alternativer kort før høst. Tidligere i vækstsæsonen kan en række midler baseret på MCPA anvendes og Mustang forte (baseret på tre aktivstoffer) anvendes.	Alternativerne er mindre effektive, da de ikke når ned i rødderne og de godkendte doser for MCPA er reduceret i forhold til tidligere. I dag er afgiften på både MCPA midlerne og Mustang forte væsentlig højere end for glyfosat særligt grundet sundhedsmæssig belastning.
Kvik i hvede	Monitor	Mindre effektivt

Kvik i raps	Agil 100 EC og Focus ultra	Skal benyttes tidligt i sæsonen og har lavere effekt end glyfosat
Bredbladet ukrudtsarter i raps	Matrigon	Må kun anvendes hvert 4. år på arealet
Kvik i ærter og hestebønne	Agil 100 EC og Focus ultra	Skal benyttes tidligt i sæsonen og har lavere effekt end glyfosat
Bredbladet ukrudt i ærter og hestebønne	Ingen alternativer	
Flerårigt ukrudt i stub	Ingen alternativer	
Nedvisning af korn og bl.a. korsblomstrede afgrøder	Reglone	Reglone er kun et alternativ for nedvisning af ærter, hestebønne og raps men ikke for korn. Endvidere er det mindre effektivt til ukrudtsbekæmpelsen
Nedvisning af spildkorn mv. ved pløjefri dyrkning	Ingen alternativer	
Efter såning forud for fremspiring af afgrøden	Reglone	Kan anvendes i en række specialafgrøder og i kartofler
Havebrugskulturer, planteskolekulturer og skovbrug	Ingen alternativer til bekæmpelse af rodukudt	
Parkeringspladser, fortove, veje, terrasser, udyrkede arealer mv.	Logo og Ultima proff	Ingen af disse har langtidsvirkning som glyfosat.
Nedvisning af græsplæner	Ingen alternativer	
Påsmøring af stød	Ingen alternativer	

Som eksempel kan nævnes, at en række midler baseret på aktivstoffet MCPA kan anvendes som alternativ til glyfosat i visse afgrøder og mod visse ukrudtsarter. Men både den sundhedsmæssige- og den miljømæssige belastning af disse midler er i dag betydelig højere end for glyfosat midlerne.

Når jordbrugere ofte foretrækker glyfosat frem for alternativerne skyldes det hovedsagelig to forhold: glyfosat virker ved, at det optages i planten og transporteres til plantens underjordiske dele (rødder og udløbere) og dermed har det en langtidsvirkning, og at glyfosat er billigere end alternativerne.

Når glyfosat er billigere, hænger det bl.a. sammen med, at afgiften på glyfosat er væsentlig lavere end for størsteparten af alternativerne, fordi den miljø- og sundhedsmæssige belastning for størsteparten af alternativerne er større. Afgiften på glyfosat afhænger blandt andet af sundhedsklassificeringen. Hvis glyfosat under EU revurderingen får en anden klassificering vil afgiften ændre sig. Desuden kan de øvrige midler eventuelt også få en ændret belastning, hvis de under en fremtidig revurdering får en ændret klassificering, eller der kommer nye oplysninger om fx miljøeffekter.

En detaljeret sammenligning af alle alternativernes miljø- og sundhedsmæssige egenskaber for alle afgrøder og alle ukrudtsarter er en meget omfattende og kompleks opgave. Den bedste metode er umiddelbart en sammenligning af den belastning, som beregnes til pesticidafgiften og Pesticidbelastningsindikatoren. I tabellen nedenfor er de tre belastningsfaktorer angivet for hvert af de enkelte produkter, lige som den samlede belastning er angivet i højre søjle. De to første linjer angiver to forskellige doser af glyfosat (Glyfonova). Den første dosis vil være tilstrækkelig ved bekæmpelse af ukrudt i korn før høst, hvorimod den større dosis vil være nødvendig ved tilsvarende bekæmpelse i stub efter høst. Ingen af de nævnte alternative midler har samme behandlingseffektivitet som glyfosat, idet de enten kun har virkning over for en delmængde af ukrudtsarterne, fordi de er godkendt i lavere doser og fordi de generelt er mindre effektive.

Pesticidprodukt/ dosis pr. hektar	Sundhed	Miljøeffekt	Miljøsæbne	Total belastning pr. ha
Glyfonova 360 SL 2,0 L/ha	0	0,05	0,08	0,13
Glyfonova 360 SL 4,0 L/ha	0	0,10	0,16	0,26
M-750 (MCPA) 1,0 L/ha	0,4	0,2	0,43	1,03
Monitor 25 g/ha	0	0,04	0,06	0,10
Mustang Forte 1,0 L/ha	0,15	0,05	0,1	0,30
Reglone 2,5 L/ha	1,62	0,45	0	2,07
Agil 100 EC 1,25 L/ha	0,75	0,03	0,06	0,84
Focus ultra 1,5 L/ha	0,19	0,01	0,03	0,23
Matricon 72 SG 0,11 L/ha	0	0,01	0,37	0,38
Logo 150 g/ha	0,01	0,08	0	0,09
Ultima prof* 110 L/ha	0	1,86	0,10	1,96

* Ved pletsprøjtning på fortov mv. vil dosis formentlig være lavere.

Som nævnt i svaret på spørgsmål 16, vil Miljøstyrelsen revurdere alle midler der indeholder glyfosat, efter EU's revurdering er afsluttet ultimo 2015/primus 2016. Derfor vil sammenligningen ovenfor afhænge af denne revurdering.”

Eva Kjer Hansen

/

Henrik Hagen Olesen